

[Home \(http://generacija.hr\)](http://generacija.hr) / **BESKUĆNICI, 'NEVIDLJIVI' LJUDI OKO NAS: Skupina gurnuta na marginu društva svakodnevno vodi teške bitke, njihov status dodatno je ugrožen pandemijom i potresima**

Solidarnost na djelu (<http://generacija.hr/category/solidarnost-na-djelu/>) 28/06/2021

BESKUĆNICI, 'NEVIDLJIVI' LJUDI OKO NAS: Skupina gurnuta na marginu društva svakodnevno vodi teške bitke, njihov status dodatno je ugrožen pandemijom i potresima

U izvješću pučke pravobraniteljice **Lore Vidović** za 2020. godinu stoji da je prema zadnjim podacima Centra za socijalnu skrb, evidentirano 511 beskućnika, od kojih je 412 muškaraca i 99 žena, 328 beskućnika je smješteno u prihvatilištima odnosno

prenoćištimu ukupnog kapaciteta 349 mjesta, a beskućnika u Hrvatskoj nema samo u dvije županije: Ličko-senjskoj i Brodsko-posavskoj.

Gubitak posla, dugovi, teška bolest, nasilje u obitelji ili pak izlazak iz zatvora i nemogućnost pronalaska posla samo su neki razloga zbog kojih netko može postati beskućnik. Jedna loša odluka u životu može biti kobna i dovesti nas do ove situacije. Upravo kako bismo skrenuli pozornost na probleme s kojima se beskućnici, između ostalog, svakodnevno suočavaju i bore, nelogičnosti sustava koje se isprječuju pred njih te zbog nužnosti zaštite njihovih ljudskih prava, odlučili smo se na pisanje ovog teksta.

Skrb o beskućnicima u nadležnosti je jedinica lokalne samouprave, a uslugu smještaja u prenoćištimu i prihvatilištima te uslugu prehrane u pučkim kuhinjama u pravilu provode vjerske zajednice i organizacije civilnoga društva. Na području devet županija Republike Hrvatske nalazi se samo 13 prihvatilišta/prenoćišta za beskućnike ukupnog smještajnog kapaciteta za 349 korisnika. Prema Izvješću pučke pravobraniteljice u radno aktivnoj dobi ih je 443 ili 87 posto, a samo pet ili jedan posto ih je zaposleno, pa bi im novim mjerama trebalo olakšati pristup tržištu rada. Neki oblik ovisnosti i psihičkih poteškoća ima 56 posto registriranih beskućnika. S obzirom da ih je 385 ili 75 posto kao razlog beskućništva navelo nedostatak sredstava za troškove stanovanja, kroz bolju politiku socijalnog stanovanja beskućništvo se može prevenirati, zaključuje pravobraniteljica.

Podaci o broju beskućnika variraju pa tako Hrvatska mreža za beskućnike (HMB) procjenjuje da oko 2000 osoba u Hrvatskoj živi u "apsolutnom beskućništvu". Hrvatska mreža za beskućnike osnovana je s ciljem unaprjeđenja skrbi o beskućnicima te drugim socijalno isključenim skupinama pružanjem podrške i pomoći. Iz Hrvatske mreže za beskućnike također pojasnili su nam što znači to da je u Hrvatskoj oko 2000 apsolutnih beskućnika.

"To su oni koji nemaju nikakav krov nad glavom te spavaju u napuštenim prostorima, napuštenim kućama i vagonima ili slično. Treba spomenuti i da je po našim procjenama u Hrvatskoj oko 10.000 relativnih beskućnika", rekao nam je **Slavko Mađor**, iz HMB-a.

Objasnio je što to točno znači. "Relativni beskućnici su oni koji 'imaju krov nad glavom', ali primjerice nemaju neki od energenata ili pak spavaju kod nekog člana rodbine koji ih spašava od toga da stvarno ostanu na ulici i postanu beskućnici".

Status beskućnika za vrijeme epidemije i nakon potresa

Kao razlog beskućništva njih 385 ili čak 75 posto navelo je nedostatak sredstava za troškove stanovanja, a kroz bolju politiku socijalnog rada beskućništvo bi se moglo i prevenirati. U prvim danima epidemije koja je zatekla svijet te nakon potresa u Zagrebu u ožujku 2020. godine, beskućnici nisu bili informirani o situaciji te odlukama i mjerama Stožera Civilne zaštite. Najveći broj beskućnika registriran je u Zagrebu, a zbog potresa i iznenadnog otežanja situacije, njihovo zbrinjavanje rješavalo se "u hodu". Stotinjak ih se našlo na javnim površinama, poput zagrebačkog Glavnog kolodvora, pa su im volonteri HMB i Udruge Savao dijelili hranu, higijenske potrepštine, zaštitne maske, dezificijense...

Riječ je o grupi ljudi "gurnutih na marginu društva", a s obzirom na izazovna vremena u kojima se nalazimo i borbu s pandemijom, sa sigurnošću možemo reći da je težak život ovih ljudi dodatno zakompliciran. Prije svega, to su ljudi koji nisu svojevrijedno izabrali taj put i nisu izabrali živjeti "na ulici". Prepušteni su sami sebi, bez doma, obitelji i prijatelja.

Iz Hrvatske mreže za beskućnike naveli su nam neke od projekata kojima pomažu ovoj ciljanoj skupini.

"Hrvatska mreža za beskućnike ima Centar za pomoć i podršku beskućnicima i osobama u riziku od beskućništva te ima jednu stambenu zajednicu za mlade beskućnike. U Centru za pomoć i podršku kroz jedan opušteniji pristup im dajemo informacije i pomažemo da ostvare svoja prava. Također mi pomažemo da srede svoju osobnu iskaznicu (puno njih nema valjano prebivalište, a posljedično k tome nemaju ni osobnu iskaznicu) niti zdravstveno osiguranje.

Kada su u pitanju radno sposobni, pomažemo im da pronađu motivaciju te im pišemo životopise i molbe te pomažemo u potrazi za poslom. Što se tiče stambene zajednice u njoj primamo beskućnike kojima omogućimo stan, hranu i režije, a oni imaju 'dužnost' pronaći posao (uz našu pomoć i podršku) te kroz vrijeme u stambenoj raditi i uštedjeti kako bi mogli izaći iz stambene zajednice, unajmiti stan i reintegrirati se", objasnio je Mađor brigu HMB-a i pomoć koju nastoje pružiti ovoj ugroženoj skupini.

Plan zbrinjavanja beskućnika u Republici Hrvatskoj i plan zbrinjavanja beskućnika u ekstremnim zimskim uvjetima 2020/2021

SKRB O BESKUĆNICIMA TIJEKOM GODINE U REPUBLICI HRVATSKOJ						DODATNI KAPACITETI ZA ZBRINJAVANJE BESKUĆNIKA U EKSTREMNIM ZIMSKIM UVJETIMA 2020-2021		
ŽUPANIJA	GRAD/OPĆINA	PRIHVATILIŠTE/PRENOČIŠTE ZA BESKUĆNIKE	ADRESA PRIHVATILIŠTA/PRENOČIŠTA ZA BESKUĆNIKE	KAPACITET	OSNIVAČ	PRUŽATELJI USLUGE	ADRESA	KAPACITET
1	2	3		4		5		6
Zagrebačka	Sveta Nedjelja					Društveni dom Mala Gorica	Augusta Šenoa 34, Mala Gorica	prema potrebi
Krapinsko zagorska	Desinić					Dom za odrasle osobe "Bldružica"	Ivanić Desinići 30, 49 216 Desinić	5
Krapinsko zagorska	Lobor					Dom za odrasle osobe "Lobor grad" Lobor	Markušbrjieg 131, 49253 Lobor	5
Sisačko moslavačka	Sisak					GDCK Sisak	Ul. kralja Tomislava 18, 44 000 Sisak	20
Karlovačka	Karlovac	Sklonište za beskućnike Karlovac	Hrvatske bratske zajednice 2, 47 000 Karlovac	20	Udruga Milosrde	Sklonište za beskućnike Karlovac	Hrvatske bratske zajednice 2, 47 000 Karlovac	10
Varaždinska	Varaždin	Prenočište za beskućnike Varaždin	Vodnikova 2, Novi put 42 000 Varaždin	15	Grad Varaždin	Prenočište za beskućnike Varaždin- dnevni boravak	Vodnikova2, 42 000 Varaždin	prema potrebi
Bjelovarsko bilogorska	Bjelovar					Dom za odrasle osobe Bjelovar	Ul. don Frane Bulića 5A, 43 000 Bjelovar	2
Primorsko goranska	Rijeka	Prihvatište "Ruže sv. Franje"	Baštjanova 25 a, 51 000 Rijeka	14	Franjevački svjetovni red Trsat			
Primorsko goranska	Rijeka	Prihvatište "OAZA"	Zrtava fašizma 12, 51 000 Rijeka	14	Grad Rijeka			
Primorsko goranska	Rijeka					Grad Rijeka-prostor nužnog smještaja		8
Primorsko goranska	Rijeka					Dom za odrasle osobe "Turnić"	Giuseppe Carabino 6, 51000 Rijeka	2
Požueško slavonska	Požega					Dom za starije i nemoćne osobe Požega	Istarska ul. 2A, 34 000, Požega	2
Požueško slavonska	Čađlin					Dom za odrasle osobe "Ljeskovicica"	Nova Ljeskovicica 41, 34 350 Čađlin	5
Brodsko posavska	Slavonski Brod					Dom mjesnog odbora "J.J.Strossmayer"	Juraja Dobrile 2, 35 000 Slavonski Brod	10
Zadarska	Zadar	Sv. Vinko Paulski	Dr. F. Tuđmana 24, 23 000 Zadar	12	Caritas Zadarske nadbiskupije			
Zadarska	Zemunik Donji					Dom za odrasle osobe	23 222 Zemunik Donji	1
Zadarska	Zadar					Dom za odrasle osobe Sv. Frane	Fra Donata Fabijanića 6, 23 000 Zadar	1
Osiječko baranjska	Osiijek	Centar za prihvati beskućnika "Sv. Vinko Paulski"	J.J. Strossmayera 67, 31 000 Osiijek	24	Caritas Dakovačko osiječke nadbiskupije			
Šibensko kninska	Šibenik	Caritasov centar za beskućnike	Braće Polića 14, 22 000 Šibenik	16	Caritas biskupije Šibenik	Caritasov centar za beskućnike	Braće Polića 14, 22 000 Šibenik	2
Šibensko kninska	Oklaj					Dom za starije i nemoćne osobe Oklaj	Put kroz Oklaj 87/1 22 303 Oklaj	6

Vukovarsko srijemska	Ilok					Dom za starije i nemoćne osobe Ilok	Sofija 2 Hrvatska, 32 236 Ilok	prema potrebi
Špišsko dalmatinska	Kaštel	Prihvatilište za beskućnike Split	Cesta F. Tuđmana 410, 21 214 Kaštel	6	Udruga " Sv. Jeronim"	Gradsko društvo Crvenog križa Split	Split, Vrljka 2.	5
Špišsko dalmatinska	Split	Prihvatilište za beskućnike "Most"	Gumničeva 22, 21 000 Split	35	Grad Split	GDCK Split	Vrljka 2, 21 000 Split	5
Istarska	Pula	Prihvatilište za beskućnike	Valturska 61, 52 000 Pula	10		Dom za odrasle osobe "Villa Maria"	Šibenska cesta2, 52 000 Pula	10
Istarska	Motovun					Dom za odrasle osobe Motovun	Bričak 28, 52424 Motovun	3
Dubrovačko neretvanska	Dubrovnik	Hotel Vis II	Masarykov put 16, 20 000 Dubrovnik	1 soba	Grad Dubrovnik	Hotel Vis II	Masarykov put 16, 20 000 Dubrovnik	jedna soba
Dubrovačko neretvanska	Blato					Dom za odrasle osobe Blato	Ul. 32 br. 49, 20 271 Blato	2
Medimurska	Orehovica					Dom za odrasle osobe Orehoica	A. Senoe 2, 40 322 Orehoica	2
Grad Zagreb	Zagreb	Caritasovo prihvatilište za beskućnike	Dugoselska 71, 10 361 Svetvski Kraljevec	21		Caritas Zagrebačke nadbiskupije		
Grad Zagreb	Zagreb	Prihvatilište Gradskog Crvenog križa	Domovinska ulica br.10, 10410 Velika Kosnica	150		Gradsko društvo Crvenog križa Zagreb	Prihvatilište Gradskog Crvenog križa Domovinska ulica br.10, 10410 Velika Kosnica	50
Grad Zagreb	Zagreb	Samostan misionarki ljubavi	Jukićeva 24, 10 000 Zagreb	prema potrebi		Samostan misionarki ljubavi sestre Majke Terezije		

Plan zbrinjavanja beskućnika u Republici Hrvatskoj i plan zbrinjavanja beskućnika u ekstremnim zimskim uvjetima 2020./2021.

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Skrb i briga za beskućnike provodi se od 2000. godine otvaranjem prvog Prihvatilišta u gradu Splitu. Temeljne aktivnosti MoST-a usmjerene su na smještaj i zbrinjavanje beskućnika, poludnevni boravak, socijalno uključivanje, psihosocijalnu podršku te senzibiliziranje javnosti za problematiku beskućništva i socijalne isključenosti.

Prihvatilište MoST je, kako se navodi u izvješću pučke pravobraniteljice, od samog početka epidemije bilo otvoreno 24 sata dnevno, ali uz karantenski oblik rada. Kontaktirali smo ovu udrugu kako bismo dobili neke od informacija o beskućnicima i stanju na jugu Hrvatske. **Mladen Božanić** iz Udruge MoST istaknuo je kako je što se tiče beskućnika, istup popraćen kroz medije uvijek dobrodošao te da sama pojava te teme kroz razne medije utječe direktno na senzibiliziranje javnosti za problematiku beskućništva.

“Cilj nam je kroz sve ove godine u suradnji s medijima maknuti neku stigmu s pojma beskućnik, pokazati javnosti da je velika većina njih zapravo samo ljudi koji su nesretnim slučajevima i čudnim spletom životnih okolnosti se našli u situaciji u kojoj jesu. Također, bitno je javnosti pokazati da su oni ljudi kojima treba dati priliku u životu, treba ih zaposliti i sl. To je jedan od najčešćih problema”, istaknuo je Božanić i dodao: “Oni se nalaze u teško zapošljivoj skupini upravo zato što su nažalost, još uvijek na margini društva, ali sa samom senzibilizacijom javnosti putem medija to se lagano, iz godine u godinu poboljšava”.

Zanimalo nas je kakvi su projekti koje provodi MoST kada je u pitanju zapošljivost beskućnika.

“U posljednje vrijeme smo počeli obučiti korisnike za rad na termoprešama. Dakle, kupili smo tri termopreše za tisak na kape, majice, kišobrane, torbe za plažu te smo nekolicinu radnosposobnih korisnika obučili za rad. Prošli su potrebnu edukaciju i oni sami su tiskali proizvode te smo s istima krenuli u prodaju.

Nedavno je baš održana prva akcija. Sada ćemo sudjelovati kroz ovu sezonu raznim sajmovima i događanjima te ćemo ih pokušati uključiti i na taj način te pokazati ljudima da su i oni korisni članovi naše zajednice.

Božanić nam je otkrio i je li se povećao broj beskućnika te kako su se organizirali tijekom pandemije Covida-19.

“Što se tiče broja beskućnika, osjetilo se znatno povećanje. Mi smo prenoćište, a ne prihvatilište, a glavna razlika je što prenoćište podrazumijeva rad u večernjim satima i boravak noću, a prihvatilište je ipak otvoreno tijekom cijeloga dana. Imali smo organiziranu karantenu u trajanju od 48 dana, trudili smo se da im ne nedostaje ničega, ali bez obzira samo na koronu općenito je primjetan porast beskućnika. Mi imamo kapacitet 35 ljudi i tijekom cijele godine smo puni. U nekim ekstremnijim zimskim uvjetima, koji srećom, kod nas nisu česti, proširimo kapacitete za pet do šest smještajnih jedinica. Zasad se dobro nosimo s tim”, zaključio je Božanić.

****Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije***

Bjonda Lučić

Foto: Unsplash ilustracija

TAGS:

0 Comments

Sort by

Add a comment...

[Facebook Comments Plugin](#)

RELATED POSTS